

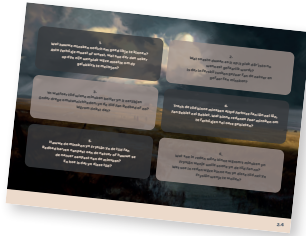
Opdrachtkaart 2

It Fryske ryk ûnder druk

A. Yn petear

Jim geane yn petear oer wat in goed plak is om te wenjen en wat net.

Nedich: de petearposter, in dobbelstien

Meitsje groepkes fan trije of fjouwer learlingen. Alle groepkes krije in petearposter mei seis fragen. Goai mei in dobbelstien. It oantal eagen dat jim goaie is it nûmer fan de fraach dy't jim beprate sille.

Lês de fraach en praat deroer. Dejinge dy't de dobbelstien goait, mei earst antwurd jaan. Oaren meie dêrnei fragen stelle by it antwurd. Op de poster steane fragen dy't net ien goed antwurd hawwe. It giet by dy fragen net om goed of fout. It giet om it neitinken en it petear. Miskien binne jim it net mei-inoar iens. Dat kin en dat mei. Fragen om te stellen oer in antwurd binne bygelyks:

- Kinst dat útlizze? Wat bedoelst mei...?
- Wêrom tinkst dat? Kinst dat oantoane? Kinst in foarbyld jaan?
- Is dat altyd sa? Kin it tsjinoerstelde wier wêze? Stel dy foar dat... Wat as ...?
- Jildt dat dan ek foar ...? Betsjut dat...?

Jim komme mear te witten oer it libben yn Fryslân yn 'e tiid fan Redbad en fergelykje dat mei hoe't it no is. Besjoch ôflevering 2 fan Tsjil Tsjekt - 'Redbad, de Fryske kening'.

B. Doe en no

Jim komme mear te witten oer de terpehûn Oda troch in oantal nijsberjochten te ûndersykjen.

Nedich: de nijsberjochten fan Omrop Fryslân oer Oda, fellen papier

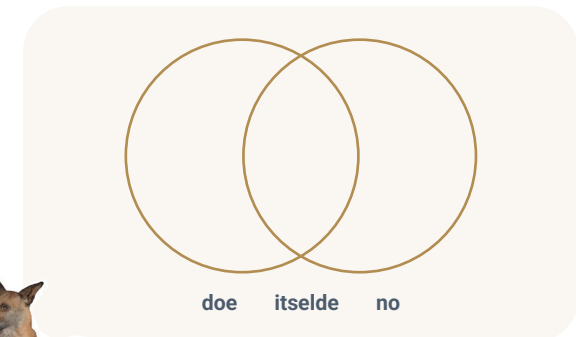
Yn ôflevering 2 fan 'Redbad, de Fryske kening' sjochst de terpehûn Oda. It skelet fan Oda is in hiel skoft lyn al opgroeven yn 'e buert fan Ferwert. It is noch folle langer lyn dat Oda dêr omdraafde. Wurkje yn groepkes fan ûngefear trije learlingen. Gean nei www.keningredbad.nl en iepenje de nijsberjochten oer Oda. Fan guon nijsberjochten kinst de taal kieze troch rjochtsboppe op it flachje te klikken.

Lês mei-inoar de teksten.

Meitsje de folgjende opdrachten:

- Meitsje in tiidline fan alles wat jim witte fan Oda. Miskien witte jim noch wol mear fan Oda as yn de nijsberjochten stiet: jim meie alles wat jim witte brûke.
- Skriu yn 'e midden fan in grut fel papier 'Hûnen yn de tiid fan Redbad'. Skriu dêromhinne alles wat jim no witte fan dy hûnen. Miskien witte jim noch wol mear fan hûnen yn 'e iere midsiuwen as dat yn 'e teksten stiet: jim meie alles opskriuwe wat jim witte.

- Tekenje twa sirkels op in grut fel papier en lit se yn 'e midden oerelkoar hinne rinne. Tink nei oer oerienkomsten en ferskillen tusken hûnen doe en hûnen no. Skriu oer wat spesjaal heart by hûnen fan doe yn de linker sirkel en oer wat spesjaal heart by hûnen fan no yn de rjochter sirkel. Skriu de oerienkomsten yn it midden, yn it oerlaapjende diel fan de sirkels.
- Watfoar fragen komme der noch by jim op nei't jim de nijsberjochten lêzen hawwe, wêr binne jim noch benijd nei of wat fine jim noch net dúdlik? Skriu de fragen op.

C. Undersyk

Jim besjogge in animaasje oer Fryslân yn de iere midsiuwen en ûndersykje de migraasje yn jim eigen omjouwing.

Nedich: Animaasje oer Fryslân yn de iere midsiuwen (op de webside), papier en pinne, in kaartsje fan jim doarp/stêd/wyk (bgl. fan GoogleMaps)

Besjoch mei-inoar de animaasje. As minsken harren op in nij plak fêstigje, dan hjit dat 'migraasje'. Bepraat mei-inoar: Wêr binne de Friezen troch de tiid allegear wei kommen? Tink eventueel ek nei oer de fraach: as minsken earne oars weikommen binne, binne it dan wol Friezen?

Jim geane op ûndersyk út nei migraasje yn jim eigen omjouwing en sille in migraasjekaart meitsje foar jim wenplak. Jim sille dêrfoar minsken yn 'e buurt koart ynterviewe.

Betink yn ferskillende groepkes in oantal fragen. Sammelje de fragen fan alle groepkes en meitsje dêr ien fragelistje fan dat jim allegear brûke kinne.

Gean op 'en paad en stel de fragen oan minsken dy't by jim yn 'e buurt wenje. It is handich om ôf te praten wa't wêrhinne giet om de fragen te stellen, sadat safolle mooglik ynterviews dien wurde en minsken net twa kear ynterviewd wurde.

Nei de ynterviews:

Sammelje de antwurden. Printsje in kaartsje fan jim wenplak, bgl. in screenshot fan Google Maps.

Tekenje in sirkel op jim wenplak en skriuw dêr it oantal minsken yn dat al it hiele libben yn it plak wennet.

Tekenje mei pylken op it kaartsje wêr't de oare minsken weikomme: noard, east, súd of west. Skriuw de oantallen yn de pylken. Skriuw eventueel de plaknammen derby.

Bepraat mei-inoar:

- Wat komt faker foar: minsken dy't harren hiele libben al yn it plak wenje of minsken dy't nei it plak ta ferhuze binne?
- Watfoar reden wurdt it meast neamd om yn it wenplak te bliuwen?
- Watfoar reden wurdt it meast neamd om nei it plak ta te kommen?
- Fan de minsken dy't hjirhinne kommen binne: Wêr komme se wei? Komme se fan ferskillende plakken of is der in gebiet dêr't dúdlik de measte minsken weikomme?
- Hiene jim de útkomsten fan it ûndersyk ferwachte?
- Yn de animaasje hawwe jim sjoen dat de Friezen fan no troch de tiid hinne oeral en nergens weikommen binne. Jildt dat ek foar de minsken yn jim wenplak yn de tiid fan no?

Ferfolch

Miskien hawwe de jim wol bysûndere ferhalen heard fan guon minsken dy't jim ynterviewd hawwe. Fertel dy ferhalen oan elkoar of skriuw se op en meitsje der in boekje fan.